

SƏSLƏR VƏ SÖZLƏR

Inna
KOROLEVA

İŞ DƏFTƏRİ **1**

ALƏMİNƏ
İLK ADDIMLAR

Mən qulaq asmağı
və
danışmağı
öyrənirəm

Inna Koroleva

Sözlər və səslər aləminə ilk addım

№ 1 İş dəftəri

Sözlər və səslər aləminə ilk addımlar

Koxlear implantın istifadəsinin ilkin mərhələsində uşaqda eşitmə
və nitqin inkişafı üzrə iş dəftəri

(Koroleva I.V. Mən qulaq asmağı və danışmağı öyrənirəm.
Metodik komplekt. 1-ci hissə)

Azərbaycan dilinə tərcümə və adaptasiyada iştirak etmişdir

Əliyeva Anjela

Əliyeva Elmira

Cəlilli Ülviyyə

İllüstrasiyalar L.A. İvanova

Sankt-Peterburq

2022

Первые шаги в мир звукОВ и слов

Рабочая тетрадь
по развитию слуха и речи у ребенка
на начальном этапе использования кохлеарного импланта
(Королева И.В. Учусь слушать и говорить.
Методический комплект. Ч.1)

В переводе и адаптации на азербайджанский язык участвовали А.Ш. Алиева,
Э.Б. Алиева, У.С. Джалили

Иллюстрации Л.А. Иванова

Санкт-Петербург

2022

Mündəricat

1. Ön söz _____	6
2. Azərbaycan əlifbası _____	13
3. Uşağın passiv və aktiv lüğətinin formalaşması üçün material səslərin qavranılmasının təsviri _____	14
4. Koxlear implantasiyalı uşaqlar üçün seçilmiş səslərin tezlik diapazonunu yoxlamaq üçün material _____	15
5. Uşağın ilkin ayrı-seçkilik bacarıqlarının formalaşması üçün səsləri yüksəkliyə görə tanımaq _____	16
6. Səs müddəti ilə səsləri ayırd etmək üçün uşağın ilkin bacarıqlarının formalaşması üçün material _____	18
7. Aşağı, orta və yüksək tezlik diapazonunun nitq səslərini ayırd etmək və tanımaq qabiliyyətini qiymətləndirmək üçün material _____	19
8. Danışqda olmayan səsləri ayırd etmək və tanımaq üçün ilkin bacarıqların, bu səsləri təsvir etmək üçün passiv və aktiv lüğətin formalaşdırılması üçün material _____	20
9. Sözlərin heca quruluşunu ayırd etmək və tez-tez istifadə olunan sözləri (bir və ya üç hecalı sözlər) tanımaq və ilkin bacarıqları formalaşdırmaq üçün material _____	21
10. Sözlərin heca quruluşunu ayırd etmək və tez-tez işlənən sözləri (bir, iki və üç hecalı sözlər) tanımaq və ilkin bacarıqları formalaşdırmaq üçün material _____	26
11. Cümlələri səs müddəti ilə fərqləndirmək və tanımaq üçün ilkin bacarıqların inkişafı üçün material _____	36
12. Fonemləri(saitləri və samitləri) ayırd etmək, tanımaq və ilkin bacarıqların inkişafı üçün material _____	41
13. Tez-tez istifadə olunan sualları tanımaq, onlara cavab vermək və sorğu vermək bacarığını inkişaf etdirmək üçün material _____	45

СОДЕРЖАНИЕ

1. Назначение тетради _____	6
2. Азербайджанский алфавит _____	13
3. Материал для формирования у ребенка пассивного и активного словаря для описания восприятия звуков _____	14
4. Материал для проверки частотного диапазона звуков, воспринимаемых ребенком с кохлеарным имплантом _____	15
5 Материал для формирования у ребенка начальных навыков различения и узнавания звуков по громкости _____	16
6. Материал для формирования у ребёнка начальных навыков различения звуков по длительности звучания _____	18
7. Материал для оценки умения различать и узнавать звуки речи низко-, средне- и высокочастотного диапазона _____	19
8. Материал для формирования начальных навыков различения и узнавания неречевых звуков, пассивного и активного словаря для описания этих звуков _____	20
9. Материал для формирования начальных навыков различения слоговой структуры слов и узнавания часто используемых слов (одно- и трехсложные слова) _____	21
10. Материал для формирования начальных навыков различения слоговой структуры слов и узнавания часто используемых слов (одно-, двух- и трёхсложные слова) _____	26
11. Материал для развития начальных навыков различения и узнавания предложений по длительности звучания _____	36
12. Материал для развития начальных навыков различения и узнавания фоном _____	41
13. Материал для развития умения узнавать часто используемые вопросы и отвечать на них, обращаться с просьбой _____	45

ÖN SÖZ

Bu iş dəftəri professor İ.V.Korolevanın koxlear implantasiyadan sonra uşaqların eşitmə-nitq reabilitasiyası üçün materiallar toplusunun bölmələrindən birinin azərbaycan dilinə uyğunlaşdırılmasıdır. "Dinləməyi və danışmağı öyrənin".

Rusdilli komplekt uşaq üçün 3 iş dəftərindən (müxtəlif nitq materialı və illüstrasiyaları olan 10 hissədən ibarətdir) və onlardan istifadə qaydalarından ibarətdir.

1. **Dəftər № 1 “Səslər və sözlər aləminə ilk addımlar”.** Koxlear implantlı bir uşaqda ətrafdakı səslərin qavranılmasının və sözlərin heca quruluşunun inkişafı üçün illüstrasiyalarla nitq materialı
2. **Dəftər № 2 “Cümlələrlə dinləyirəm və danışırım”.** Cümlələrin və mətnlərin dinləyərək başa düşülməsi, nitqin başa düşülməsi və ardıcıl nitqin inkişafı üçün illüstrasiyalarla nitq materialı.
3. **Dəftər № 3 "Hərflər və səslər".** Fonemik (saitlər və samitlər) eşitmə və nitqin prosodik xüsusiyyətlərinin qavranılması / bərpası üçün illüstrasiyalarla nitq materialı
4. **Eşitmə” metodu əsasında koxlear implantasiyadan sonra uşaqlarda eşitmə qavrayışının və nitqin inkişafı. Təlimatlar”.** Koxlear implantasiyası(Kİ) olan bir uşaqda düzəldici inkişaf edən siniflərin metodologiyasının təsviri.

Bu təlimatda koxlear implantasiyadan sonra uşağın reabilitasiyasının birinci mərhələsi üçün azərbaycan dilinə tərcümə edilmiş və uyğunlaşdırılmış “Səslər və sözlər aləminə ilk addımlar” №1 kitabının birinci hissəsi təqdim olunur.

Dəftərin illüstrativ materialı ilə düzəldici və inkişaf etdirici dərslərin və məşqlərin metodologiyasının ətraflı təsviri **“Dinləməyi və danışmağı öyrənmək”** dəstinin rusdilli nəşrinin metodik tövsiyələrində təqdim edilmişdir.

Bu iş dəftərinin nitq materialı ilə Kİ-li olan bir uşaqla dərsləri düzgün aparmaq yalnız Koroleva I.V. "Eşitmə" metodu əsasında koxlear implantasiyadan sonra uşaqlarda eşitmə qavrayışı və nitq inkişafı. Təlimatlar” (Fəsil 5).

Surdopedaqoq evdə bu dəftərdən istifadə edərək uşaqla müstəqil işləməyi valideynlərə izah etməli və göstərməlidir.

Təlimatın materialı və tapşırıqları koxlear implantı (Kİ) olan uşaqda aşağıdakı ilkin eşitmə və qavrayış bacarıqlarının inkişafı üçün nəzərdə tutulub:

- Nitqdə olan və nitqdə olmayan (məişət və digər) səslərin aşkarlanması və tanınması;
- səs siqnallarında əsas akustik xüsusiyyətlərin (səs ucalığı, müddəti və s.) işıqlandırılması və bu xüsusiyyətlərə görə səs siqnallarının fərqləndirilməsi;
- eşitmə ilə səsə nəzarət və səs səviyyəsinə nəzarət;
- sözlərin heca quruluşunu, cümlələrin uzunluğunu fərqləndirmək;
- tez-tez istifadə olunan söz və cümlələrin tanınması;
- hecalarda əsas saitlərin fərqləndirilməsi;
- ayrı-ayrı gündəlik səslərin, sözlərin, fonemlərin(saitlər və samitlərin) eşitmə təsvirlərinin uşağın yaddaşında toplanması və s.

Bundan əlavə, uşağın ilkin passiv və aktiv lüğətinin formalaşması, səsləri və eşitmə hisslərini təsvir etmək, uşağın qəbul etdiyi səslərin tezliyini və dinamik diapazonunu qiymətləndirmək üçün material ehtiva edir. Təlimat materialı ilə işləyərkən bir neçə əsas məşq növü istifadə olunur:

1. 1) aşkarlama - "Səs var və ya səs yoxdur?"; səsin nə vaxt başlayıb, nə vaxt bitdiyini müəyyən etmək;
2. 2) qoşa müqayisədə səslərin fərdi xüsusiyyətlərini (sakit-yüksək, bir-üç səs, qısa-uzun) ayırmaq;
3. 3) nitqsiz səslərin, sözlərin, ifadələrin, fonemlərin qoşa müqayisəsi, üç və ya daha çox nitqsiz səsin, sözlərin, cümlələrin, fonemlərin qapalı seçimi ilə tanınması;
4. 4) səslərin fərdi xüsusiyyətlərinin qulaq vasitəsilə bərpası.

"Eşitmə" metodundan istifadə edərək Kİ-li olan bir uşaqda eşitmənin inkişafı dil sisteminin və tələffüz bacarıqlarının paralel inkişafını əhatə edir, buna görə də məşqlər edərkən böyük uşağı istifadə olunan sözləri oxumağa (tələffüz etməyə) təşviq edir. Tapşırıq onların mənasını izah edir.

Azərbaycan dilində olan sözlərdə vurğulu hecanın mövqeyi sabitdir və vurğulu heca həmişə axırda olur. Buna görə də, rus dilindəki prototip iş dəftərindən fərqli olaraq vurğu sözlərdə göstərilmir.

НАЗНАЧЕНИЕ ТЕТРАДИ

Настоящая тетрадь является адаптацией на азербайджанский язык одного из разделов комплекта материалов для слухоречевой реабилитации детей после кохлеарной имплантации профессора Королевой И.В. «Учусь слушать и говорить»¹.

Русскоязычный комплект состоит из 3 рабочих тетрадей для ребенка (включают 10 частей с разнообразным речевым материалом и иллюстрациями) и методических рекомендаций по их использованию.

1. **Тетрадь 1 «Первые шаги в мир звуков и слов».** Речевой материал с иллюстрациями для развития восприятия окружающих звуков и слоговой структуры слов у ребенка с кохлеарным имплантом/слуховым аппаратом (КИ/СА).
2. **Тетрадь 2 «Слушаю и говорю предложениями».** Речевой материал с иллюстрациями для развития восприятия предложений и текстов на слух, понимания речи, и связной речи.
3. **Тетрадь 3 «Буквы и звуки».** Речевой материал с иллюстрациями для развития фонематического слуха и восприятия/воспроизведения просодических характеристик речи
4. **«Методика развития слухового восприятия и речи у детей с кохлеарными имплантами и слуховыми аппаратами».** Описание методики коррекционно-развивающих занятий с ребенком с КИ/СА.

В этом пособии представлена переведенная и адаптированная на казахский язык первая часть тетради №1 «Первые шаги в мир звуков и слов», предназначенная для начального этапа реабилитации ребенка после кохлеарной имплантации.

¹Королева И.В. Учусь слушать и говорить. Учебно-методический комплект пособий по развитию слухоречевого восприятия и устной речи у детей с кохлеарными имплантами и слуховыми аппаратами (с комплектом 3 тетрадей). СПб.: КАРО, 2022.

Подробное описание методики коррекционно-развивающих занятий и упражнений с иллюстративным материалом тетради представлено в методических рекомендациях русскоязычного издания комплекта «Учусь слушать и говорить».

Правильно проводить занятия с ребенком с КИ с речевым материалом этой тетради можно, только если это делать в соответствии с инструкцией, описанной в книге Королевой И.В. «Методика развития слухового восприятия и речи у детей с кохлеарными имплантами и слуховыми аппаратами» (глава 5).

Сурдопедагог должен объяснить и показать родителям, как самостоятельно заниматься с ребенком по этой тетради дома.

Материал и задания пособия предназначены для развития у ребёнка с кохлеарным имплантом (КИ) следующих начальных навыков слухового восприятия:

- обнаружение и узнавание речевых и неречевых (бытовых и других) звуков;
- выделение в звуковых сигналах основных акустических признаков (громкость, длительность и др.) и различение звуковых сигналов по этим признакам;
- управление голосом и контроль голоса с помощью слуха;
- различение слоговой структуры слов, длины предложений;
- узнавание часто используемых слов и предложений;
- различение основных гласных в слогах;
- накопление слуховых образов отдельных бытовых звуков, слов, фонем в памяти ребёнка и др.

Кроме того, здесь содержится материал для формирования у ребенка начального пассивного и активного словаря для описания звуков и слуховых

ощущений, оценки частотного и динамического диапазона звуков, воспринимаемых ребёнком. В работе с материалом пособия используется несколько основных типов упражнений:

- 1) обнаружение — «Есть звук, или нет звука?»; определение, когда звук начинается и когда он заканчивается;
- 2) различение отдельных характеристик звуков (тихий–громкий, одно–три звучания, короткий–длинный) при парном сравнении;
- 3) различение при парном сравнении неречевых звуков, слов, предложений, фонем и узнавание при закрытом выборе из трёх и более неречевых звуков, слов, предложений, фонем;
- 4) воспроизведение отдельных характеристик звуков на слух.

Развитие умения слышать у ребёнка с КИ по «слуховому» методу включает параллельное развитие языковой системы и произносительных навыков, поэтому при выполнении упражнений взрослый побуждает ребёнка читать (произносить) слова, используемые в задании, объясняет их значение.

В азербайджанском языке положение ударного слога в словах фиксировано и ударный слог всегда является последним. Поэтому в словах ударение не отмечено в отличие от тетради-прототипа на русском языке.

Aze

(Azərbaycan əlifbası)

Aa Bb Cc Çç Dd Ee Əə

Ff Gg Ğğ Xx Hh Iı İi

Jj Kk Qq Ll Mm Nn

Oo Öö Pp Rr Ss Şş

Tt Uu Üü Vv Yy Zz

Səsləri dərk edilməsi və ilkin bacarıqların formalaşması üçün material
Материал для формирования начальных навыков восприятия звуков

1 səhifə (Лист 1)

Səslərin qavranılmasını təsvir etmək, passiv və aktiv lüğətin formalaşması üçün material

Материал для формирования пассивного и активного словаря для описания восприятия звуков

Eşidirəm.

Слышу.

Eşitmirəm.

Не слышу.

Bəli (hə), eşidirəm.

Да, слышу.

Xeyir (yox), eşitmirəm

Нет, не слышу.

Mən səs eşidirəm.

Я слышу звук.

Mən səsi eşitmirəm.

Я не слышу звук.

ucadan

громко

yaxşı

хорошо

sakit

тихо

eyni

одинаковые

müxtəlif (cürbəcür)

разные

oxşar (bənzir)

похожие

oxşar deyil (bənzəmir)

не похожие

qısa

короткий

uzun

длинный

Zəhmət olmasa sözləri və cümlələri uşağınızla birlikdə oxuyun və onların nə demək olduğunu müzakirə edin. Uşaq növbəti məşqləri edərkən bu sözləri deməlidir.

Пожалуйста, прочитайте слова, предложения вместе с ребенком, обсудите, что они значат. Ребенок должен говорить эти слова при выполнении последующих упражнений.

Koxlear implantlı uşaq tərəfindən qəbul edilən səslərin tezliyinə və dinamik diapazonuna nəzarət etmək üçün material

Материал для проверки проверки частотного и динамического диапазона звуков, воспринимаемых ребенком с кохлеарным имплантом

PA

PA – PA – PA

Ş

Ş – Ş - Ş

S

S – S – S

Tapşırıq (Задание):

1. Səsləri dinləyin və təkrarlayın, dinləyin və neçə səs olduğunu hesablayın.
(Послушай и повтори звуки, послушай и сосчитай сколько было звуков).
2. Dinləyin və səsin olub-olmadığını deyin?
(Послушай и скажи, был звук или нет.)

**Səsləri yüksəkliyə görə ayırd etmək , tanımaq və ilkin bacarıqların
formalaşdırılması üçün material**

Материал для формирования начальных навыков различения и узнавания звуков по громкости

A Ş S		Ucadan (громко)
A Ş S		Yaxşı (хорошо)
A Ş S		Sakit (тихо)
A		Pıçılı (шёпот)

Tapşırıqlar (Задания):

1.Göstər / dediklərimi söylə- yüksək səslə, yaxşı, sakitcə, pıçılı ilə.

(Покажи/ скажи, как я сказала-громко, хорошо, тихо, шепотом.)

2.Göstər,hansı səsi eşitdin? (Покажи, какой ты звук слышал)

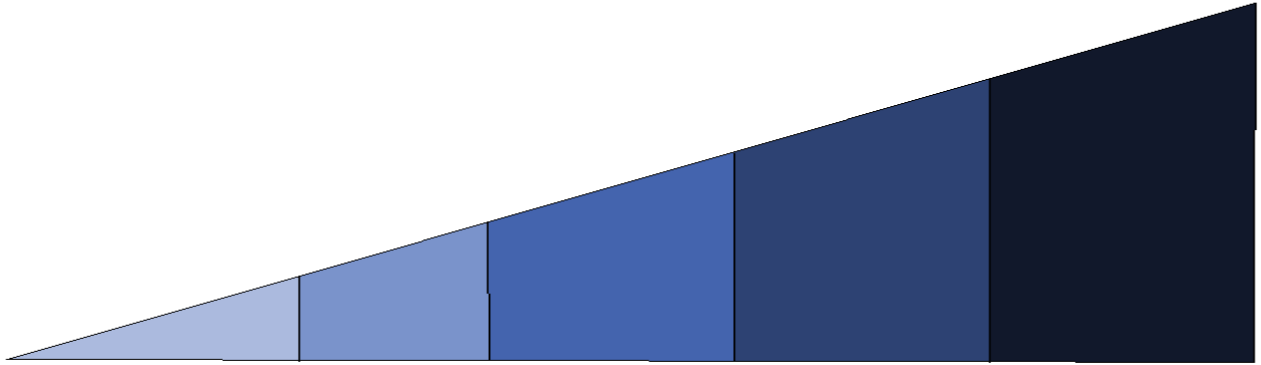
3. Səsi ucadan, normal səslə, yumuşaq, pıçılı ilə deyin.

(Произнеси звук громко, обычным голосом, тихо, шепотом.)

**Səsləri yüksəkliyə görə ayırmaq, tanımaq və ilkin bacarıqların
formalaşdırılması üçün material**

4 səhifə

Материал для формирования начальных навыков различения и узнавания звуков по громкости
(Лист 4)

Çox sakit

(очень тихо)

Sakit

(тихо)

Yaxşı

(хорошо)

Yüksək

(громко)

**Çox yüksək
(ağrılı)**

(очень громко/больно)

Tapşırıq (Задание):

Hansı səsi eşitdiyini göstər? (Покажи, какой звук ты слышал.)

**Səsin müddətinə görə səsləri ayırd etmək və ilkin bacarıqların
formalaşdırılması üçün material** 5 səhifə (Лист 5)

Материал для формирования начальных навыков различения звуков по длительности звучания

A _____ **(uzun səs)**
(длинный звук)

A _____ **(qısa səs)**
(короткий звук)

U _____ **(uzun səs)**
(длинный звук)

U _____ **(qısa səs)**
(короткий звук)

S _____ **(uzun səs)**
(длинный звук)

S _____ **(qısa səs)**
(короткий звук)

S _____ **(uzun səs)**
(длинный звук)

S _____ **(qısa səs)**
(короткий звук)

Təpşırıqlar (Задания):

1. Eşitdiyin səsi adlandır /göstər. (Покажи / назови, какой звук ты слышал.)
2. Səsi söylə/səsləndir. (Произнеси звук.)

Aşağı, orta və yüksək tezlik diapazonunun nitq səslərini ayırd etmək və tanımaq qabiliyyətini qiymətləndirmək üçün material 6 səhifə

Материал для оценки умения различать и узнавать звуки речи низко-, средне- и высокочастотного диапазона (Лист 6)

A

U

Ş

A

U

Ş

A

İ

U

Ş

S

M

U

A

İ

Ş

S

Tapşırıqlar (Задания):

1. Hansı səsi eşitdiyini göstər ? (Покажи, какой звук ты слышал.)
2. Səsi təkrarla. (Повтори звук.)
3. Оху. (Прочитай.)

Qeyri-nitq səslərini, onların təsviri üçün passiv və aktiv lüğəti ayırd etmək və tanımaq üçün ilkin bacarıqların formalaşdırılması üçün material **7 səhifə** (Лист 7)

Материал для формирования начальных навыков различения и узнавания неречевых звуков, пассивного и активного словаря для их описания

Qaşıq cingildəyir. Cingiltili.

(Ложка звенит. Звяканье.)

Kağız xışılı verir. Xışılı.

(Бумага шуршит, Шуршание.)

Siz öskürürsünüz. Ana öskürür. Öskürək.

(Вы кашляете. Мама кашляет. Кашель.)

Siz danışırırsınız. Ana danışır.

Danışmaq (Nitq).

(Вы говорите. Мама говорит. Речь.)

Sən qapını döyürsən. Ana qapını döyür. Qapını döymək (Taqqıltı)

(Вы стучите. Мама стучит. Стук.)

Tapşırıqlar (Задания)

Eşitdiyin səsi göstər / oxu. (Покажи/ прочитай, какой ты звук слышал.)

Sözlərin heca quruluşunu ayırd etmək, tez-tez istifadə olunan sözləri tanımaq və ilkin bacarıqların formalaşdırılması üçün material (cədvəl 1-4)

Материал для формирования начальных навыков различения слоговой структуры слов и узнавания часто используемых слов (таблицы 1-4)

Cədvəl 1. Bir və üçhecalı sözlər (Таблица 1. Одно- и трехсложные слова)

№	Birhecalı sözlər (слова из одного слога)	Üçhecalı sözlər (слова из трех слогов)
1	EV (дом)	CORABLAR (носки)
2	AT (лошадь)	TELEFON (телефон)
3	TOP (мяч)	ŞOKOLAD (шоколад)
4	SAÇ (волосы)	APARAT (аппарат)
5	İT (собака)	PƏNCƏRƏ (окно)
6	BAŞ (голова)	AĞLIYIR (плачет)
7	CIB (карман)	QAŞIQLAR (ложки)
8	RƏSM (картина)	DINLƏMƏK (слушай)
9	SÜD (молоко)	ÇƏKMƏLƏR (ботинки)
10	TORT (торт)	OYNAMAQ (танцевать)
11	GÖZ (глаз)	AVTOBUS (автобус)
12	ÇAY (чай)	YUMURTA (яйцо)
13	DİL (язык)	AĞRILI (больно)
14	SU (вода)	OXUMAQ (читать)
15	QIZ (девочка)	KOMPUTER (компьютер)
16	ƏL (рука)	DANIŞMAQ (говори)
17		
18		

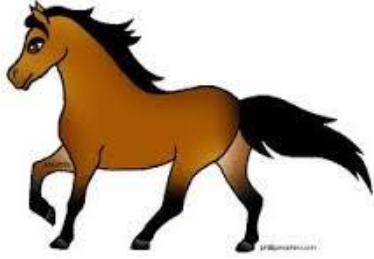
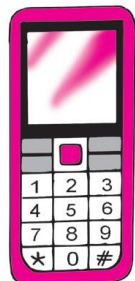
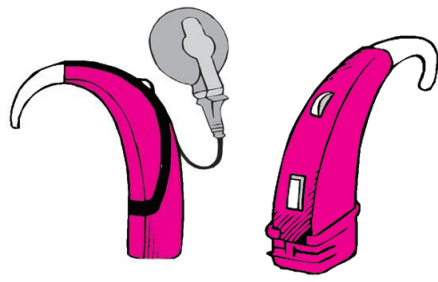
Tarçırıq (Задания):

1. Sözdəki hecaların sayını dinləyin və sayın. (Послушай и сосчитай число слогов в слове.)

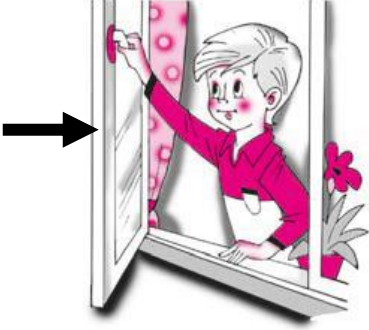
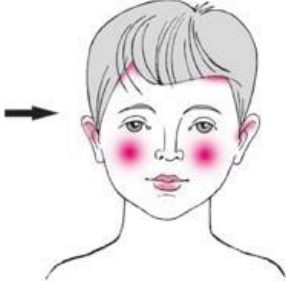
2. Eşitdiyiniz sözü göstərin / oxuyun / söyləyin.?(Покажи/прочитай/назови, какое слово ты услышал.)

Zəhmət olmasa bu cədvəli uşağınızla doldurun.(Пожалуйста, дополните эту таблицу вместе с ребенком.)

1-ci cədvəl üçün şəkil materialı (Картинный материал к таблице 1)
birhecalı və üçhecalı sözlər (односложные и трехсложные слова)

№	Birhecalı sözlər (слова из одного слога)	Üçhecalı sözlər (слова из трех слогов)
1	 EV (дом)	 CORABLAR (носки)
2	 AT (лошадь)	 TELEFON (телефон)
3	 TOP (мяч)	 ŞOKOLAD (шоколад)
4	 SAÇ (волосы)	 APARAT (аппарат)

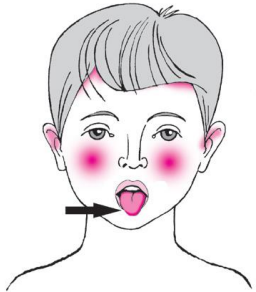
1-ci cədvəl üçün şəkil materialı (davamı) Картинный материал к таблице 1 (Продолжение)
birhecalı və üçhecalı sözlər (односложные и трехсложные слова)

№	Birhecalı sözlər (слова из одного слога)	Üçhecalı sözlər (слова из трех слогов)
5	 İT (собака)	 PƏNCƏRƏ (окно)
6	 BAŞ (голова)	 AĞLAYIR (плачет)
7	 SİB (карман)	 QAŞIQLAR (ложки)
8	 RƏSM (картина)	 DINLƏMƏK (слушай)

1-ci cədvəl üçün şəkil materialı (davamı) Картинный материал к таблице 1 (Продолжение)
birhecalı və üçhecalı sözlər (односложные и трехсложные слова)

№	Birhecalı sözlər (слова из одного слога)	Üçhecalı sözlər (слова из трех слогов)
9	 SÜD (молоко)	 ÇƏKMƏLƏR (ботинки)
10	 TORT (торт)	 OYNAMAQ (танцевать)
11	 GÖZ (глаз)	 AVTOBUS (автобус)
12	 ÇAY (чай)	 YUMURTA (яйцо)

1-ci cədvəl üçün şəkil materialı (davamı) Картинный материал к таблице 1 (Продолжение)
birhecalı və üçhecalı sözlər (односложные и трехсложные слова)

№	Birhecalı sözlər (слова из одного слога)	Üçhecalı sözlər (слова из трех слогов)
13	 DİL (язык)	 AĞRILI (больно)
14	 SU (вода)	 OXUMAQ (читать)
15	 QIZ (девочка)	 KOMPUTER (компьютер)
16	 ƏL (рука)	 DANIŞMAQ (говори)

Cədvəl 2. Bir, iki və üçhecalı sözlər.

Таблица 2. Одно-, двух- и трехсложные слова.

№	Birhecalı sözlər _____	İkihecalı özlər _____	Üçhecalı sözlər _____
1	EV (дом)	QƏLƏM (ручка)	CORABLAR (носки)
2	AT (лошадь)	BURUN (нос)	TELEFON (телефон)
3	TOP (мяч)	ANA (мама)	ŞOKOLAD (шоколад)
4	SAÇ (волосы)	QAPI (дверь)	APARAT (аппарат)
5	İT (собака)	QULAQ (ухо)	PƏNCƏRƏ (окно)
6	BAŞ (голова)	QARA (черный)	AĞLIYIR (плачет)
7	CİB (карман)	NƏNƏ (бабушка)	QAŞIQLAR (ложки)
8	RƏSM (картина)	KÖYNƏK (футболка)	DINLƏMƏK (слушай)
9	SÜD (молоко)	YEMƏK (кушать)	ÇƏKMƏLƏR (ботинки)
10	TORT (торт)	BABA (дедушка)	OYNAMAQ (танцевать)
11	GÖZ (глаз)	ÇÖRƏK (хлеб)	AVTOBUS (автобус)
12	ÇAY (чай)	AYAQ (нога)	YUMURTA (яйцо)
13	DİL (язык)	PAPAQ (шапка)	AĞRILI (больно)
14	SU (вода)	ATA (папа)	OXUMAQ (читать)
15	QIZ (девочка)	MAŞIN (машина)	KOMPUTER (компьютер)
16	ƏL (рука)	AÇAR (ключ)	DANIŞMAQ (говори)
17			
18			

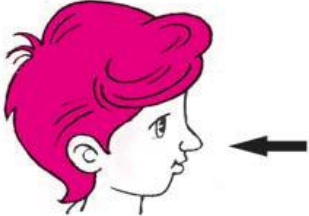
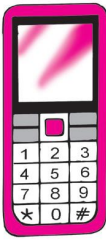
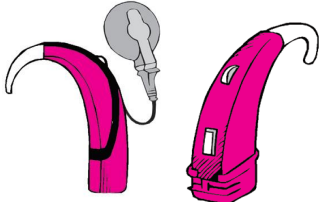
Tapşırımlar (задания):

- 1) Qulaq as və sözdəki hecaların sayını müəyyən et. (Послушай и сосчитай число слогов в слове)
- 2) Hansı sözü eşitdiyini göstər / oxu / de? (Покажи/прочитай/назови , какое слово ты слышал?)

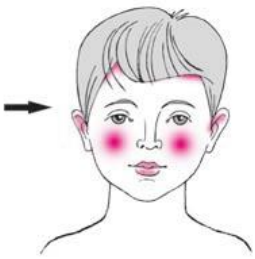
Zəhmət olmasa bu cədvəli uşağınızla doldurun. (Пожалуйста, дополните эту таблицу вместе с ребенком)

2-ci cədvəl üçün şəkil materialı (Картинный материал к таблице 2)

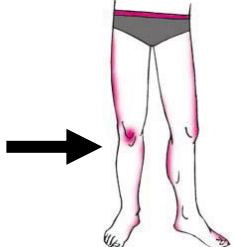
Bir, iki və üçhecalı sözlər (одно-, двух- и трехсложные слова)

№	Birhecalı sözlər _____	İkihecalı özlər _____	Üçhecalı sözlər _____
1	 EV (дом)	 QƏLƏM (ручка)	 CORABLAR (носки)
2	 AT (лошадь)	 BURUN (нос)	 TELEFON (телефон)
3	 TOP (мяч)	 ANA (мама)	 ŞOKOLAD (шоколад)
4	 SAÇ (волосы)	 QAPI (дверь)	 APARAT (аппарат)

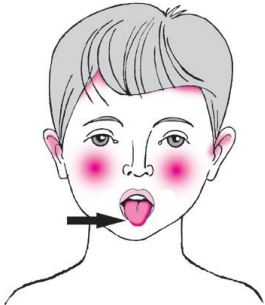
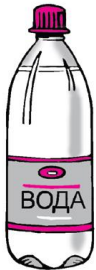
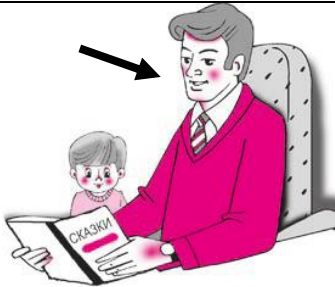
2-ci cədvəl üçün şəkil materialı (davamı) Картинный материал к таблице 2 (Продолжение)
Bir, iki və üçhecalı sözlər (одно-, двух- и трехсложные слова)

№	Birhecalı sözlər _____	İkihecalı özlər _____	Üçhecalı sözlər _____
5	 İT (собака)	QULAQ (ухо)	 PƏNCƏRƏ (окно)
6	 BAŞ (голова)	 QARA (черный)	 AĞLIYIR (плачет)
7	 CİB (карман)	 NƏNƏ (бабушка)	 QAŞIQLAR (ложки)
8	 RƏSM (картина)	 KÖYNƏK (футболка)	 DİNLƏMƏK (слушай)

2-ci cədvəl üçün şəkil materialı (davamı) Картинный материал к таблице 2 (Продолжение)
Bir, iki və üçhecalı sözlər (одно-, двух- и трехсложные слова)

№	Birhecalı sözlər	İkihecalı özlər	Üçhecalı sözlər
9	 SÜD (молоко)	 YEMƏK (кушать)	 ÇƏKMƏLƏR (ботинки)
10	 TORT (торт)	 BABA (дедушка)	 OYNAMAQ (танцевать)
11	 GÖZ (глаз)	 ÇÖRƏK (хлеб)	 AVTOBUS (автобус)
12	 ÇAY (чай)	 AYAQ (нога)	 YUMURTA (яйцо)

2-ci cədvəl üçün şəkil materialı (davamı) Картинный материал к таблице 2 (Продолжение)
Bir, iki və üçhecalı sözlər (одно-, двух- и трехсложные слова)

No	Birhecalı sözlər	İkihecalı özlər	Üçhecalı sözlər
13	 DİL (язык)	 PAPAQ (шапка)	 AĞRILI (больно)
14	 SU (вода)	 ATA (папа)	 OXUMAQ (читать)
15	 QIZ (девочка)	 MAŞIN (машина)	 KOMPUTER (компьютер)
16	 ƏL (рука)	 AÇAR (ключ)	 DANIŞMAQ (говори)

Cədvəl 3. Bir, iki və üçhecalı sözlər
Таблица 3. Одно-, двух- и трехсложные слова

№	Birhecalı sözlər _____	İkihecalı özlər _____	Üçhecalı sözlər _____
1	MƏN (я)	SAĞOL (до свидания)	TƏKRARLA (повтори)
2	GÜL (цветок)	SAKIT (тихо)	UCADAN (громко)
3	DUŞ (душ)	BAĞLA (закрой)	OTURMAQ (сидеть)
4	VER (дай)	SALAM (привет)	IZLƏMƏK (часы)
5	YAŞ (мокрый)	GƏZMƏK (гулять)	AĞLAMAQ (плакать)
6	YOX (нет)	DƏFTƏR (тетрадь)	SÜPÜRMƏK (подметать)
7	YU (помой)	ÇIRKLI (грязный)	BARMAQLAR (пальцы)
8	YE (ешь)	ALMA (яблоко)	KOTLETLƏR (котлеты)
9	HƏ (да)	ŞALVAR (брюки)	FLOMASTER (фломастер)
10	ÜÇ (три)	YAXŞI (хорошо)	QULAQLAR (уши)
11	AL (возьми)	OLAR (можно)	KARANDAŞ (карандаш)
12	PUL (деньги)	SAĞOL (спасибо)	UŞAQLAR (дети)
13	ŞORT (шорты)	GÖZDƏ (жди)	PULLOVER (свитер)
14	İÇ (пей)	MASA (стол)	YUMURU (круглый)
15	QOL (рукав)	PENCƏK (куртка)	KITABLAR (книги)
16	YAT (спи)	DIVAN (диван)	MƏRTƏBƏ (пол)
17			
18			

Tapşırımlar (задания):

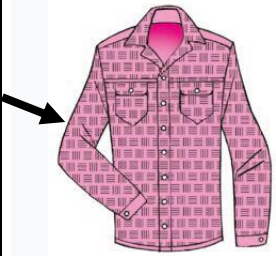
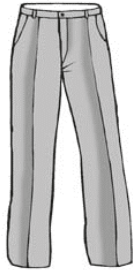
- 1) Qulaq as və sözdəki hecaların sayını müəyyən et. (Послушай и сосчитай число слогов в слове)
- 2) Hansı sözü eşitdiyini göstər / oxu / de? (Покажи/прочитай/назови , какое слово ты слышал?)

Zəhmət olmasa bu cədvəli uşağınızla doldurun. (Пожалуйста, дополните эту таблицу вместе с ребенком)

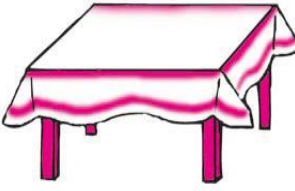
3-cü cədvəl üçün şəkil materialı Картинный материал к таблице 3
Bir, iki və üçhəcalı sözlər (одно-, двух- и трехсложные слова)

№	Birhəcalı sözlər _____	İkihəcalı özlər _____	Üçhəcalı sözlər _____
1	 GÜL (цветок)	 YAXŞI (хорошо)	 OTURMAQ (сидеть)
2	 DUŞ (душ)	 BAĞLA (закрой)	 BARMAQLAR (пальцы)
3	 YE (ешь)	 DƏFTƏR (тетрадь)	 SÜPÜRMƏK (подметать)
4	 ÜÇ (три)	 SAKIT (тихо)	 KOTLETLƏR (котлеты)

3-cü cədvəl üçün şəkil materialı (Картинный материал к таблице 3, продолжение)
Bir, iki və üçhecalı sözlər (одно-, двух- и трехсложные слова)

5	 YAŞ (мокрый)	 GƏZMƏK (гулять)	 İZLƏMƏK (часы)
6	 YU (помой)	 ÇIRKLI (грязный)	 QULAQLAR (уши)
7	 İÇ (пей)	 ALMA (яблоко)	 AĞLAMAQ (плакать)
8	 QOL (рукав)	 ŞALVAR (брюки)	 UŞAQLAR (дети)

3-cü cədvəl üçün şəkil materialı (Картинный материал к таблице 3, продолжение)
Bir, iki və üçhecalı sözlər (одно-, двух- и трехсложные слова)

9	 PUL (деньги)	 DIVAN (диван)	 KARANDAŞ (карандаш)
10	 ŞORT (шорты)	 DÜŞDÜ (упал)	 HƏDIYYƏ (подарок)
11	 BEŞ (пять)	 PENCƏK (куртка)	 KITABLAR (книги))
12	 YAT (спи)	 MASA (стол)	 PULLOVER (свитер)

Sözlərin heca quruluşunu ayırd etmək və tez-tez istifadə olunan sözləri tanımaq üçün material (Материал для формирования начальных навыков различения слоговой структуры слов и узнавания часто используемых слов)

4 cədvəl. Bir, iki və üçhecalı sözlər (Таблица 4. Одно-, двух- и трехсложные слова)

№	Birhecalı sözlər _____	İkihecalı özlər _____	Üçhecalı sözlər _____
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			

Validəynlər/müəllim üçün tapşırıq (задание родителям/педагогу):

Zəhmət olmasa bu cədvəli uşağınızla doldurun. Əmin olun ki, bunlar evdə / sinifdə uşağınıza tez-tez söylədiyiniz və ya onun söylədiyi (cavab verdiyi) sözlərdir. Uşaq danışmırsa, o zaman danışmalı olduğu sözləri daxil edin.

Пожалуйста, заполните эту таблицу вместе с ребенком. Постарайтесь, чтобы это были слова, которые вы часто говорите ребенку дома/ на занятии или те, которыми он вам отвечает или говорит. Если ребенок не говорит, то включаются слова, которые он должен говорить в этих ситуациях.

**Cümlələri səs müddəti ilə ayırd etmək və tanımaq üçün ilkin bacarıqların inkişafı
üçün material. Cədvəl (5-9)**

(Материал для развития начальных навыков различения и узнавания предложений по
длительности звучания. Таблицы (5-9))

5 cədvəl . Tez-tez rast gəlinən cümlələr. (Таблица 5. Часто встречающиеся
предложения)

№	Uzun cümlə Длинное предложение	Qısa cümlə Короткое предложение
1	Qız kitab oxuyur. Девочка читает книгу.	Salam. Привет.
2	Ananın gözəl oyması var. У мамы красивое платье.	De (söylə). Говори .
3	Ata ağ maşınla gəldi. Папа приехал на белой машине.	Qulaq as. Послушай .
4	Nənə telefonla danışdı. Бабушка говорила по телефону.	Məni gözdə. Подожди меня.
5	Oğlan top oynaydı. Мальчик играл в мяч.	Əlini yu. Помой руки.
6	Stolun (masanın) üstündə boşqablar və qaşıqlar var. На столе лежат тарелки и ложки.	Qabları yığ. Собери посуду.
7	Müəllim dəftərinə yazdı. Учительница написала в тетради.	Çörək götür. Возьми хлеб.
8	Uşaqlar televizora baxırdılar. Дети смотрели телевизор.	Sağol. Спасибо .
9	Mənim çox dostlarım var. У меня много друзей.	Əynini geyin. Одевайся.
10	Anamla gəzməyə gedəcəm. Я пойду гулять с мамой.	Mənə ver. Дай мне.

Tapşırımlar (задания):

Eşitdiyin cümləni göstər / oxu / de.

(Покажи/прочитай/назови, какое предложение ты услышал).

6 cədvəl (Таблица 6)

Tez-tez rast gəlinən cümlələr (Часто встречающиеся предложения)

Uzun cümlə Длинное предложение	Qısa cümlə Короткое предложение
 Nənə kitab oxuyur. Бабушка читает книгу.	 Qız oturur. Девочка сидит.
 Qız tort ilə çay içir. Девочка пьет чай с тортом	 Nənə yatır. Бабушка спит.
 Oğlan dəftərdə yazır. Мальчик пишет в тетради.	 Baba yeriyr. Дедушка идет.

Tapşırımlar (задания):

Eşitdiyin cümləni göstər / oxu / de.

(Покажи/прочитай/назови, какое предложение ты услышал).

Tez-tez rast gəlinən cümlələr (Часто встречающиеся предложения)

Uzun cümlə Длинное предложение	Qısa cümlə Короткое предложение
Qız stulda oturur. Девочка сидит на стуле.	Baba yatır. Дедушка спит.
Nənə şorba yeyir. Бабушка кушает суп.	Xala yeriir. Тетя идет.
Qız ev və ağac çəkir. Девочка рисует дом и дерево.	Oğlan oturur. Мальчик сидит.
Baba qalın kitab oxuyur. Дедушка читает толстую книгу.	Ana oxuyur. Мама читает.
Nənə əllərini yuyur. Бабушка моет руки.	Xala içir. Тетя пьет.
Qız telefonda danışır. Девочка говорит по телефону.	Ana danışır. Мама говорит.
Baba televizora baxır. Дедушка смотрит телевизор.	Oğlan durur. Мальчик стоит.
Nənə nahar hazırlayır. Бабушка готовит обед.	Xala yazır. Тетя пишет.
Uşaqlar top oynayır. Ребята играют в мяч.	Oğlan oynayır. Мальчик играет.
Baba velosiped sürür. Дедушка едет на велосипеде.	Ata işləyir. Папа работает.

Tapşırımlar (задания):

Eşitdiyən cümləni göstər / oxu / de.

(Покажи/прочитай/назови, какое предложение ты услышал).

Tez-tez rast gəlinən cümlələr (Часто встречающиеся предложения)

	Sual (uzun cümlə) Вопрос (длинное предложение)	Cavab (qısa cümlə) Ответ (короткое предложение)
1	Sənin adın nədir? Как тебя зовут?	Ali. (uşağın adı) Али (имя ребенка).
2	Neçə yaşın var? Сколько тебе лет?	Yeddi. (uşağın yaşı) Девять (возраст ребенка).
3	Sənin ad günün nə vaxtdır? Когда твой день рождения?	Mayda. (uşağın doğum ayı) В июне (месяц рождения ребенка).
4	Sən harada yaşayırsan? Где ты живешь?	Bakıda. (uşağın yaşadığı şəhər) В Баку (город, в котором живет ребенок).
5	Ananın adı nədir? Как зовут твою маму?	Anjela. (uşağın anasının adı) Анжела (имя мамы ребенка).
6	Sənin aparatın hardadır? Где твой аппарат?	Burada. Вот (или здесь, тут).
7	Ayaqqabıların nə rəngdədir? Какого цвета твоя обувь?	Qara. (uşağın ayaqqabı rəngi) Черные (цвет обуви ребенка).
8	Sənin qardaşın var? У тебя есть брат?	Hə. (və ya yox) Да (или нет).
9	Qışdan sonra nə olacaq? Что будет после зимы?	Yaz Весна.
10	İtin neçə ayağı var? Сколько ног у собаки?	Dörd. Четыре.

Tapşırımlar (задания):

Eşitdiyin cümləni göstər / oxu / de.

(Покажи/прочитай/назови, какое предложение ты услышал).

Zəhmət olmasa bu cədvəli vəziyyətə uyğun olaraq uşağınızla əvvəlcədən doldurun.

(Пожалуйста, заполните предварительно эту таблицу вместе с ребенком в соответствии с ситуацией.)

Tez-tez rast gəlinən cümlələr (Часто встречающиеся предложения)

	Uzun cümlə Длинное предложение	Qısa cümlə Короткое предложение
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		

Valideyn/müəllim üçün tapşırıq (задание родителям/педагогу):

Zəhmət olmasa bu cədvəli uşaq ilə birlikdə doldurun. Bunun evdə / sinifdə uşağa tez-tez söylədiyiniz və ya sizə cavab verdiyi/söylədiyi cümlələr olduğuna əmin olmağa çalışın. Əgər uşaq danışmırsa, bu vəziyyətlərdə söyləməli olduğu cümlələr daxil edilir.

Пожалуйста, заполните эту таблицу вместе с ребенком. Постарайтесь, чтобы это были предложения, которые вы часто говорите ребенку дома,/ на занятиях или те, которыми он вам отвечает или говорит. Если ребенок не говорит, то включаются предложения, которые он должен говорить в этих ситуациях.

Uşağın fonemləri ayırd etmək və tanımaqda ilkin bacarıqlarını inkişaf etdirmək üçün material (10-12 cədvəllər)

Материал для развития у ребенка начальных навыков различения и узнавания фонем (таблицы 10-12)

10 cədvəl (Таблица 10) Cütləşmiş müqayisədə sait və samitləri ayırd etmək bacarığının inkişafı üçün material

Материал для развития умения различать гласные и согласные звуки при парном сравнении

1	A – Ş	U - S
2	A – S	U - Ş
3	A – C	U - H
4	A – P	U - K
5	A – K	U – T
6	A – T	U - F
7	A – J	U - Z
8	O – Ç	İ - J
9	O - J	İ - P
10	O – Z	İ – Ş
11	O – Q	İ - B
12	O - P	İ - K
13	O – T	İ - D
14	O - F	İ - Z
15	E - P	İ - P
16	E – Ç	İ - Y
17	E – T	I - D
18	E – D	I - S
19	E – V	I - B
20	E – Ç	I - H
21	E – Ğ	I – P
22	E - Y	I - F

Tapşırıqlar: 1. Eşitdiyin səsi göstər\de; 2. Səsi səsləndir. 3. Oxu.

Задания: 1. Покажи / произнеси, какой ты звук слышал; 2. Произнеси звук. 3. Прочитай

"Samit + sait + samit" kimi hecalarda sait səsləri ayırd etmək bacarığını inkişaf etdirmək üçün material

Материал для развития умения различать гласные звуки в слогах типа «согласный+гласный+согласный»

/A/ - /İ/ saıtləri (гласные /A/-/И/)

<u>A</u> - <u>İ</u>	BA - Bİ	FA - Fİ	ŞA - Şİ	MA - Mİ
ZA - Zİ	DA - Dİ	KA - Kİ	ÇA - Çİ	NA - Nİ
XA - Xİ	QA - Qİ	TA - Tİ	HA - Hİ	LA - Lİ
VA - Vİ	CA - Cİ	PA - Pİ	SA - Sİ	RA - Rİ
YA - YU				
<u>A</u> - <u>İ</u>	BAP - BİP	FAF - FİF	ŞAŞ - ŞİŞ	MAM - MİM
ZAS - ZİS	DAT - DİT	KAK - KİK	CAC - CİC	NAN - NİN
JAŞ - JİŞ	QAT - QİT	TAT - TİT	XAX - XİX	LAL - LİL
VAŞ - VİŞ	ÇAÇ - ÇİÇ	PAP - PİP	SAS - SİS	RAR - RİR
KAK - KİK	QAT - QİT	NAH - NİH	HAH - HİH	YAY - YUY

"Samit + sait", "samit + sait + samit" kimi hecalarda sait səsləri ayırd etmək bacarığını inkişaf etdirmək üçün material.

Материал для развития умения различать гласные звуки в слогах типа «согласный+гласный», «согласный+гласный+согласный»

/A/ - /U/ saıtləri (гласные /A/-/У/)

<u>A</u> - U	BA - BU	FA - FU	ŞA - ŞU	MA - MU
ZA - ZU	DA - DU	KA - KU	ÇA - ÇU	NA - NU
JA - JU	QA - QU	TA - TU	XA - XU	LA - LU
VA - VU	GA - GU	PA - PU	CA - CY	RA - RU
<u>A</u> - U	BAP - BUP	FAF - FUF	ŞAŞ - ŞUŞ	MAM - MUM
ZAS - ZUS	DAT - DUT	KAK - KUK	SAS - SUS	NAN - NUN
JAŞ - JUŞ	QAT - QUT	TAT - TUT	XAX - XUX	LAL - LUL
VAF - VUF	ÇAÇ - ÇUÇ	PAP - PUP	CAC - CYC	RAR - RUR
YAS - YUS	ĞAĞ - ĞUĞ	CAC - CUC	HAH - HUH	YAY - YUY

“Samit-sait”, “samit-sait-samit” kimi hecalarda və sözlərdə saitlərin tanınmasını öyrətmək üçün nitq materialı

Речевой материал для тренировки узнавания гласных- в слогах типа «согласный-гласный», «согласный-гласный-согласный» и словах

/A/ - /İ/ - /U/ - saitləri (гласные /A/-/И/-/У/)

ZA - Zİ - ZU	FA – Fİ - FU	ZAS – ZİS - ZUS	FAF – FİF - FUF
JA - Jİ - JU	ĞA – Ğİ - ĞU	JAŞ – JİŞ - JUŞ	ĞAĞ – ĞİĞ – ĞUĞ
VA - Vİ - VU	TA – Tİ - TU	VAF – VİF - VUF	TAT – TİT - TUT
BA - Bİ - BU	PA – Pİ - PU	BAP – BİP - BUP	PAP – PİP - PUP
DA - Dİ - DU	ÇA – Çİ - ÇU	DAT – DİT - DUT	ÇAÇ – ÇİÇ - ÇUÇ
QA - Qİ - QU	ŞA – Şİ - ŞU	QAK – QİK - QUK	ŞAŞ – ŞİŞ - ŞUŞ
MA - Mİ - MU	CA – Cİ - CU	MAM – MİM - MUM	CAC – CİC - CUC
NA - Nİ - NU	XA – Xİ - XU	NAN - NİN - NUN	XAX – XİX - XUX
LA - Lİ - LU	HA – Hİ - HU	LAL – LİL - LUL	HAH – HİH - HUH
RA - Rİ – RU	SA – Sİ - SU	RAR – RİR - RUR	SAS – SİS – SUS
KA - Kİ – KU	GA - Gİ – GU	HAH - HİH – HUH	GAG – GİG - GUG

**Tez-tez istifadə olunan sualları tanımaq və onlara cavab vermək bacarığını
inkişaf etdirmək üçün material, sorğu vermək**

Материал для развития умения узнавать часто используемые вопросы и отвечать на них,
обращаться с просьбой

(Sən nə etmək istəyirsən?)

(Что ты хочешь делать?)

(Sən nə edəcəksən?)

(Что ты будешь делать?)

Mən istəyirəm.

Я хочу.....

Mən istəmirəm.

Я не хочу.....

Mən edəcəm. (məsələn: mən içəcəyəm)

Я буду.....

Mən etməyəcəyəm (məsələn: mən içməyəcəyəm)

Я не буду.....

(İçmək, minmək\sürmək, oynamaq, yemək, yatmaq, geyinmək, yumaq, gəzmək)

(пить, кататься, играть, кушать /есть, спать, одеваться, мыться, гулять).

**Tez-tez istifadə olunan sualları tanımaq və onlara cavab vermək bacarığını
inkişaf etdirmək üçün material, sorğu vermək**

Материал для развития умения узнавать часто используемые вопросы и отвечать на них,
обращаться с просьбой

(Sən nə etmək istəyirsən?)

(что ты хочешь делать?)

(Sən nə edəcəksən?)

(что ты будешь делать?)

Mən istəyirəm.

Я хочу....

Mən..... istəmirəm.

Я не хочу...

Mənə..... lazım deyil.

Мне не нужно ...

Mənə..... lazımdır.

Мне нужно...

(dinləmək, çəkmək, oxumaq, rəqs etmək, məşq etmək, tualetdən istifadə etmək, təmizlik etmək)

(слушать, рисовать, читать, танцевать, заниматься, в туалет, убирать).

**Tez-tez istifadə olunan sualları tanımaq və onlara cavab vermək bacarığını
inkişaf etdirmək üçün material, sorğu vermək**

Материал для развития умения узнавать часто используемые вопросы и отвечать на них,
обращаться с просьбой

(Sənə nə verim?)

(что тебе дать?)

Mənə..... ver

(дай мне...)

Mənə..... verin

(дайте мне)

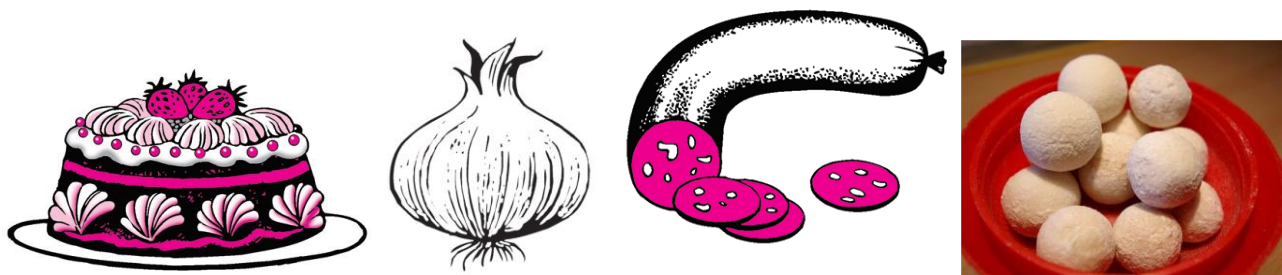

..... götürmək olar?

...? (Можно взять?)

Mən..... götürə bilərəm?

...? (Можно я возьму?)

(süd, şorba, tort, alma, şokolad, çay, çörək, kolbasa, soğan, kұrt, бауырсақ)

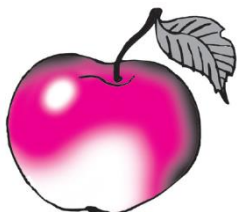
(молоко, суп, торт, яблоко, шоколад, чай, хлеб, колбаса, лук, курт, бауырсақ).

**Tez-tez istifadə olunan sualları tanımaq və onlara cavab vermək bacarığını
inkişaf etdirmək üçün material, sorğu vermək**

Материал для развития умения узнавать часто используемые вопросы и отвечать на них,
обращаться с просьбой

(Sən nə istəyirsən?)

(что ты хочешь?)

Mən..... istəyirəm.

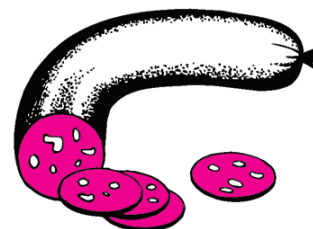
Я хочу.....

Mən..... istəmirəm.

Я не хочу.....

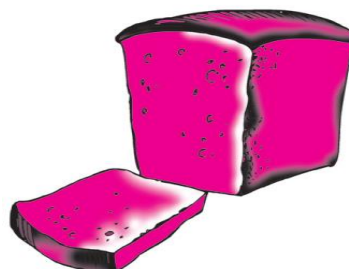
Mən..... sevirəm\xoşlayıram.

Я люблю.....

Mən..... sevmirəm\xoşlamıram.

Я не люблю.....

(süd, şorba, tort, alma, şokolad, çay, çörək, kolbasa, soğan, kұrt, бауырсақ)

(молоко, суп, торт, яблоко, шоколад, чай, хлеб, колбаса, лук, курт, бауырсақ).